

Skifter i København

Michael
Dupont

Torvedag på Højbro Plads
(khhbilleder.dk)

Hvad kan vi nå

- Hvordan du finder det rigtige arkivalier
- Skifter
- Skifter i København
- Praktiske opgaver

Hvordan du finder det rigtige arkivalie

- Vigtigt, før du søger i AO og Daisy!
- Slægtsforskerbøger, internettet
- Skal have en idé om, hvad du vil finde
- Læs om det (grundighed sparer dig på længere sigt!)

Hold øje med

- Hvilken myndighedstype, der behandler sagerne (ret, amt, politi, sogn osv.)
- Hvad arkivaliet ofte kaldes (skifteprotokol, journalsag, straffeakt osv.)
- Disse to oplysninger skal bruges i Daisy og AO!

Hvad er et skifte

- Oprindeligt: At dele eller at veksle
- Opgørelse og fordeling af et bo

Hvornår skifter man

- Ved dødsfald
- Ved konkurs, skilsmisse og separation
- Som enke/enkemand ved indgåelse af nyt ægteskab

Hvad kan skiftet fortælle

- Arvinger (hustru og børn)
 - Efterladte ejendele (ejendom, løsøre)
 - Udgæld og indgæld
-
- Er kirkebøgerne gået tabt, kan skifteprotokollen være eneste mulighed for at afdække slægten!

Danske Lov (1683)

5. bog, 2. kapitel, 1. artikel:

Naar nogen ved Døden afgaar og efterlader sig enten **Umyndige, eller fraværende, eller udlændiske, eller ingen Arvinger**, da skulle de, som i Huset ere, hvor den Afdødis Gods og Midler findis, under tilbørlig Straf strax give **Stædets Øvrighed, Geistlig eller Verdslig**, det tilkiende, som skulle forpligtede være strax ved deris Middel i Arvingernis og Frændernis Nærværelse, som da kunde være tilstæde, at **lade forsegle** hvis Gods den Afdøde tilhørte, og sette det i god Forvaring ...

Danske Lov (1683)

5. bog, 2. kapitel, 15. artikel:

Naar gielden er saaledis, som sagt er, aflagt, eller af Arvingerne antagen, da skal den beholden Boe reedeligen deelis imellem Arvingerne, og klare Lodsædeler giøres paa hvad een hver af Boen tilkommer, og saa forfattis et fuldkommet rigtigt Skiftebrev, i hvilket indføris skal baade Registeringen og Vurderingen med Indgielden og Udgielden og Boens Beholdning, saa ogsaa Lodsædlerne

5. bog, 2. kapitel, 90. artikel:

Og skal bemælte Skiftis Forvaltere have een **Bog**, hvorudj Copie af alle Skiftebreve, som de udstæde, skal indskrivis.

Typisk fremgangsmåde

- Forsegling (sørger for at ingen tager noget)
 - Registrering og vurdering (hvad der efterlades)
 - Behandling (gæld, deling)
-
- Det smitter af på skifteprotokollernes betegnelser i København!

Hvem arver

- 2008-: Ægtefællen arver $\frac{1}{2}$, børnene arver $\frac{1}{2}$
- -2007: Ægtefællen arver $\frac{1}{3}$, børnene arver $\frac{2}{3}$
- Før 1926 havde ægtefæller ikke automatisk arveret, med mindre der var fælles børn
- Først i 1926 bliver ægtefællen tvangsarving
- Indtil 1857 arvede brødre dobbelt så meget som søstre, heraf en broderlod/søsterlod

Arveafgift

- Fra 1792 var der dødsanmeldelsespligt. Årsagen var, at der blev indført arveafgift, så Staten fik $\frac{1}{2}$ % af alle boer over 100 rd.
- 1810- må ikke begrades, før dødsfaldet er anmeldt til skifteretten

Behandlingsformer

- Offentligt skifte (retten foretager skifte)
- Privat skifte (arvingerne er myndige)
- Eksekutorbo (en advokat foretager skifte)
- Uskiftet bo (arvinger godkender, 1845-
enkemanden ret til at sidde i uskiftet bo, enken
først 1926-)
- Efterlader ingenting (ingen grund til skifte)

Hvor behandles skiftet

- I dag behandles skiftet af skifteretten i den jurisdiktion, hvor afdøde har folkeregisteradresse
- Som hovedregel: Dér, hvor personens ejendele befinder sig, bliver der skiftet

Skifter i København

- -1771: Forskellige myndigheder afhængig af titel/erhverv (bl.a. rangpersoner: Hof- eller borgretten, alm. borgere: bytinget)
- 1771-1919: Københavns Skiftekommision
- 1919- : Københavns Skifteret

Offentlige skifter

Skifteprotokoller:

- Forseglingsprotokoller
 - Registreringsprotokoller
 - Behandlingsprotokoller
-
- Eksekutorbo = offentligt skifte (advokat)
-
- Meget findes i AO

Alt det andet (privat, uskiftet, intet efterladt)

- Hvidebog (en fyldig dødsanmeldelsesprotokol)
- Findes i AO

Hvad hedder indgangsmidlerne?

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Generalregister \(1798 - 1855\)](#)

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Register til ekstraktprotokollerne 1850-1863 \(1850 - 1863\)](#)

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Hovedregister \(samlet 1863-1879\) til forseglingsprotokoller og hvidebøger \(1863 - 1879\)](#)

Københavns Byret, Skifteretten

[Hovedregister \(årgangsvis\) til forseglingsprotokol og hvidebog \(1862 - 1989\)](#)

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Navneregister til hvidebog \(1792 - 1929\)](#)

Hvad hedder skifteprotokollerne?

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Forseglingsprotokol \(1771 - 1863\)](#)

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Forseglings- og Registreringsprotokol \(1863 - 1943\)](#)

Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Københavns
Skiftekommission

[Hvidebog \(1792 - 1929\)](#)

Københavns Byret, Skifteretten

[Anmeldelser til protokol B \(1929 - 1964\)](#)

Københavnske skiftenr. 1771-1943

- 1771-1860: 9 protokoller betegnet med nummer, hver med fortløbende sagsnr. inden for hele perioden
- 1860-1863: 6 protokoller betegnet med nummer, hver med fortløbende sagsnr. inden for hele perioden
- 1863-1943: 3 afdelinger, hver med 5 protokoller betegnet med nummer, hver med fortløbende sagsnr. indenfor treårige perioder betegnet med litra

”Protokoller” = rangklasser/afdelinger

1. Rangpersoner
2. Øvrige kgl. ansatte m.fl.
3. Gejstlige og lærde
4. Finere borgere
5. Øvrige næringsdrivende
6. Fallitboer
7. Tjenestefolk
8. Marinen og søfolk
9. Hæren

Afskrift

Anno 1827 d. 26 Junii indfandt Skiftecommissionen sig ved constitueret fuldmægtig Langhorn, og Skifteskriveren ved Copiist Mohr med Betjenten Petersen i Huset Nr. 95 & 96 i Peder Hvidtfeldtstræde for at foretage Skifte efter Afskedigede Opsigtsbetjent ved Holmen Peder Lassen, som her i gaar er Død. Ved forretningen var tilstede den Afdødes Svigerinde, Anne Gertrud Hull, Enke efter Medallieur Hull, som tilkjendegav, at Enken Julie Lassen fød Hull, nu ej er hjemme, ligeledes opgav hun, at den Afdøde af Egteskabet med hende, har efterladt sig 5 Børn. Comparentinden anviiste Boets Ejendele, som blev annoteret og forseglet saaledes ...

Register 1906

Skifter 1863-1944

Jensen, Peder Reier, Kapelmusikant	Pr 66 - 529
~ ~ ~, Christian, Kasserer	Pr 66 - 533
Jacobsen, Hensine f. Hansen, Læge	
betandte Jens Jacobsen	
Udstyr	Pr 66 - 535
Jensen, Ole Frederik, Partikulier	Pr 66 - 537
Jessen, Ernst Nicolai, Gastgiver	
ver	Pr 66 - 538
Jensen, Anders, Murer	Pr 66 - 539
~ ~ ~, Kirsten f. Rasmussen	
betandte Rasmussen	
Udstyr	Pr 66 - 540
Jørgensen, Kirstine Margrethe f. Jørgensen	
betandte Jørgensen	
Jørgensen, Karl Dorte f. Nielsen	2/1380 - 22
Jørgensen, Nils Peter	
Jørgensen	2/1385 - 22
~ ~ ~, Lars Peder, Bryggerarbejder	2/1386 - 22
~ ~ ~, Nils Peter, Kisk	2/1396 - 22
~ ~ ~, Hans, Arbejder	2/1401 - 22
Jørgensen, Angelica Dorte Marie f. Blankenskjær, Byt	

her indtægt her efter
 Afh. bærte Vordrag 2 G.
 J. Mathiasen
 1380
 iht efter Bestyrerens Johan Jørgensen
 om Kirstine Margrethe ~~1881~~ Lunde, som
 den 14 de + Stenbryg No 20 + Jørgensen
 No 10 i sin Bestyrer Johan Jørgensen
 som lovet, at Afh. kun har efter sig 17 kig
 50 kr. som det Krs. der ligger Begrunder
 inden Skifte:
 J. Mathiasen
 Lunde
 Johan Jørgensen
 1381
 iht efter
 A. 1906 den 14 April ligger af Skifte v. Jan
 Baadgaard 2 Skifteres Land Jørgensen i Bestyrer af Skifte
 v. 30 (11)
 i Jørgensen v. Jørgensen Land afh. 11

219

Forseglingsprotokol:
 2. afdeling, litra L,
 protokol 2(B), 1904-06
 (Kirstine Margrethe
 Jørgensen)

Afskrift

1380

I boet efter Restauratør Johan Jørgen
Jørgensens Enke Kirstine Margrethe, født Smidt,
som den 14. dennes døde Nørrebrogade 110,
2. sal over Gaarden

Mødt var Afdødes Søn Bestyrer Johan Jørgensen
som forklarede, at Afdøde kun har efterladt
Effekter til en Værdi af højst 50 Kr. som
udlagdes Komparenten, der betalte
Begravelsen uden ...

Sluttet

Nachg. & Oblet. tel. Auf. "Lighthouse"
 Komp. der besetzt alle Begrauer n.
 herter ist mit 168 K. 07 ge von dem Regd.
 nur zu erhalten. Ein mittlerer Reizung, als 80 H
 je Abw. "Kopfes" Mensch aber die
 "phon" begünstigt.
 Platz
 J. H. Jensen
 242
 Der 1900 der 3. April des 1. Lighthouse T.

33) Stoffen voor de regering
34) Konst Forschuif
Tal de vindende teff toude teff des
tandels Boudersman in de vinder al
van aanvullig

Mexico Gouverneur Cel.
S. Hansen C.D. Lillie Th. Lillie
-to

Behandlingsprotokoll s.
281 (samme
bestillingsnummer)

600 Martha Christina Larsen, født
Kathje den 18de de 1792 og afgaaet ved Fødsen
uden at have været i andet Ægteskab
med mig og uden at efterlade
sig andre Livsarvinger end som her
følger: Blind, nemlig:

1. Olav med Frederik Larsen
2. Anna Kristinette Hansen f. Larsen
gift med Petrichandler Jens
Hansen - og
3. Handelskubpost Haldemar Thorvald
Larsen.

erklære hermed, at jeg i Medfør af
Frd 21de Mai 1845 § 18 og for at blive
beholdende i udsættelse -

København den 18de April 1906

J. Larsen

Sagkyndig Følge

Højre Hæderstems Højre Hæderstems i

København den 18de April 1906

H. Allyn

Nr 50 af 1846 - 36/

Den 18de April 1906

Underlegnede Petrichandler
Rasmus Jensen, Louis Thomsen, Morten
Jensen, født Rasmussen den 13^{de}
April d. d. afgik ved Fødsen uden
at have været i andet Ægteskab med
mig og uden at efterlade sig

Afskrift

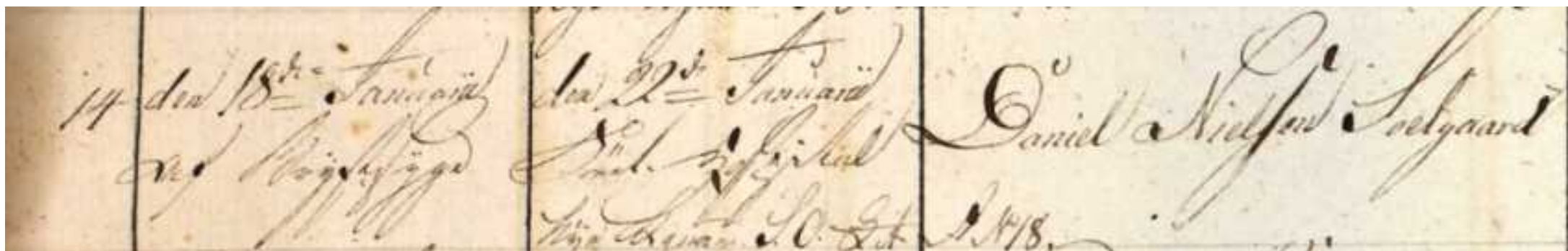
No 50 jfr. 1466 - 36/37

Undertegnede Detailhandler Rasmus Jensen, hvis Hustru, Kirsten Jensen, født Rasmussen, den 13de April dette Aar afgik ved Døden uden at have været i andet Ægteskab end med mig og uden at efterlade sig andre Livsarvinger end vore to fælles Børn nemlig: ...

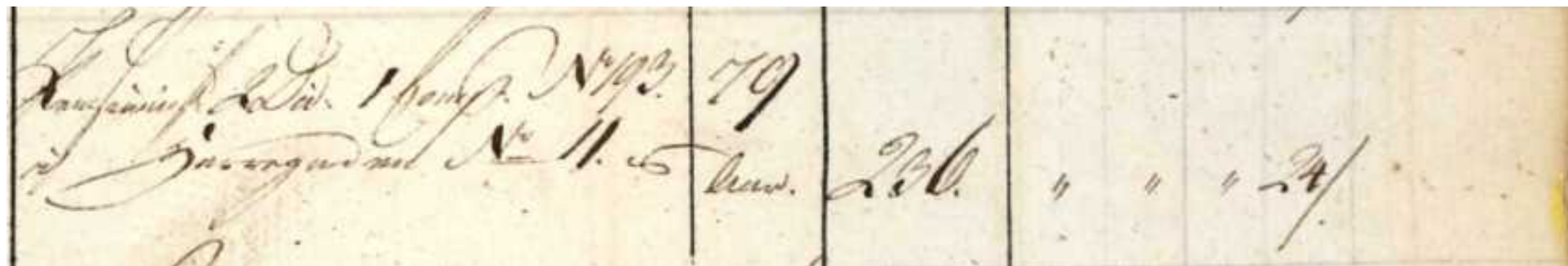
Praktiske opgaver

1. opgave

- Find skiftet efter Daniel Nielsen Solgaard, død 18. januar 1826 i Københavns Holmens Sogns kirkebog fortæller:

Handwritten church record from 1826. The text is written in cursive and is organized into columns by vertical lines. The first column contains the date '14 den 18de Januari'. The second column contains 'den 2de Januari'. The third column contains 'Daniel Nielsen Solgaard'. Below these, there are more entries: 'af Højstætte', 'den 2de Januari', and 'den 2de Januari'. The date '1826' is written at the bottom right of the first section.

Handwritten church record from 1826. The text is written in cursive and is organized into columns by vertical lines. The first column contains 'Kaufmann Ld. 1 hest. N° 193'. The second column contains '79'. The third column contains 'N° 11. 5'. The fourth column contains 'den 2de'. The fifth column contains '4'. The sixth column contains '4'. The seventh column contains '4'. The eighth column contains '24/

Fif

- Er det et offentligt skifte eller noget andet? Der er både et generalregister og et navneregister til hvidebogen.
- Find skifteprotokollen (forseglingsprotokol eller hvidebog).

Generalregistret 1826/1827

[illegible]

Hvordan forstås sagsnummeret

- 8/15, Protokol 8 Pagina 11 (forseglingsprotokol)
- 8/15 = Sagsnummeret (afdeling 8, sag 15)
- Protocol 8 = Protokol/afdeling 8
- Pagina 11 = Sidetal 11 i forseglingsprotokollen for afdeling 8

Forseglingsprotokollen (for protokol/afdeling 8)

1826,1827 8 1 - 1826,1827 8 415

Apr. 15

Apr 18 26 s. 20 Lances and part High Sea
and given by and sundry of Laxild, of High
Kiburn, and conf: copy of Mobs and Began

[illegible]

No 15

Anno 1826 d. 20. Januar indfandt Skifte Commissionen sig ved fuldmægtig Saxild og Skifteskriveren ved const. Copiist Mohr med Betjenten Bülow i huuset No 11 Harregaden, for at foretage Skifte efter Pensionist ved Holmen Daniel Nielsen Solgaard, som d. 19 dM. er Død paa Søde Etatens Hospital. Herved tilstede Holms Hustru, som gav tilkjende, at den Afdøde, foruden hende, efterlader 1 Søn Niels Soelgaard, Skriver ved Holmen, men han efterlader intet, som til Behandling kan anvies, og hans Børn bekoster hans Begravelse. Da intet til Behandling blev anvist, blev forretningen sluttet.

2. opgave

- Find skiftet efter Heinrich Nicolai Bøving, cigararbejder, død 23. september 1880 i København. Garnisons Sogns kirkebog fortæller:

406	d. 23 ^{de}	d. 29 ^{de}	Heinrich Nicolai Bøving gib	Ligbeholdning af Konfirmand, 6. (Kommunebørn)	82 Aar
-----	---------------------	---------------------	--------------------------------	--	-----------

Fif

- Begynd med hovedregistret (navneregisteret)
- Peger sagsnummeret på forseglings- og registreringsprotokollen eller på hvidebogen?
- Find skifteprotokollen (forseglingsprotokol eller hvidebog).

Hovedregister

20	Pöving, Hermann, Stockholm, Lyantide —	$\frac{1}{183}$	- 26.	
	Black, Camilla, Victoria, Olof Larsson —	$\frac{1}{187}$	- 26.	
	Procter, Laura, etc. Luise f. Naujen, für Subkaffinacten Br. Kurlu- Pr 42 - 1.			
	Baug, Jäger, Maria f. Zimmer, Elster, saad; Br Euke —	-	- 1.	
	Reutsm, Jysus, Ficker —	-	- 4.	
	Bloch, Bolette f. Bender, Hakefs., Lukaal March Br Euke —	-	- 5.	
	Djora, Christian, pers. Solmaga —	$\frac{1}{403}$	- 16	Oktob.
	Lewcke, Hank Luderz, Thandmerk —	$\frac{1}{404}$	- 16.	
	Borch, Maus f. Schurdt, Kunstwerke Lange Lien Chr. Br Euke —	$\frac{1}{416}$	- 16.	
	Baumgarten, Frank,	$\frac{1}{416}$	- 16.	

Hvordan forstås sagsnummeret

- 1/183 2E (forseglings- og registreringsprotokol)
- Man begynder bagfra
 - E = Årstal (3-årig periode)
 - 2 = Afdelingsnummer
 - 1 = Protokolnummer
 - 183 = Sagsnummer

Forseglings- og registreringsprotokol

E21A1-E21A482

[illegible]

No 183

Ny Kronprindsessegade 6 efter Cigararbejder Heinrich Nicolai Bøving, som d 23 ds er død paa Kommunehospitalet, hvor han var indlagt mod Betaling.

Tilstede var i Fraværelse af Afdødes Enke Alvilda Hansine Oline, født Schmidt, Madam Jensen, som paaviste Boets Eiendele, der ved Betjenten vurderedes saal.

...

Hvortil hun paa Enkens Vegne indtil videre lovede at være ansvarlig.

Boet erholder formentlig en Ligkassehjelp.

Herved beroer det.

3. opgave

- Find skiftet efter Johanne Frederikke Kalledsøe, død 20. oktober 1906 i København. Frederiks Sogns kirkebog fortæller:

				fulde Navn og deres sidste felles Bopæl.	
1906.					
65.	1906 20 Oktober. St. Kongensgade 89.	1906. 20 Oktober Frederiks Kirkegaard	Johanne Frederikke Kalledsøe	Efter efter Portner Niels Peter Jensen Kalledsøe, Batter af Gæstgiver Haas Olsenmønsters og H. Kaarup Søn af St. Hedege. St. Kongensg. 89.	76 Aar

Fif

- Begynd med hovedregistret (navneregisteret)
- Peger sagsnummeret på forseglings- og registreringsprotokollen eller på hvidebogen?
- Find skifteprotokollen (forseglingsprotokol eller hvidebog).

Hovedregistret (1907!)

213

Kallidsøe, f. Olsen, Johann
Frederikke, enke
etter Portner Niels
Peter Jensen K 67-516

König, Anna Cecilie f
Rydner, Hager
Carl Frederik Joachim
K's mæster 67-519

Kaiser, Ann K. M. Pedersen
enke 2/1244-32

Klysmo, Jens Peter, Snedker-
mester

Hvordan forstås sagsnummeret

- 67-516 (hvidebog)
- 67 = Bindnummer
- 516 = Sidetal

Hvidebog

67 1906 5 18 - 67 1907 3 4

1 N° 709.

Underleggende som de eneste og fuld-
myndige Arvinger efter den d. 20^e Oktober
d. A. afdøde Lukemester Johanne Frederikke
Kallidsøe født Pleu, tillade os herved
at meddele, at vi overtager Boet efter den
afdøde til privat Skifte med Forpligtelse
til at tilsvare den Boet påhvorende Gæld
og til at betale den befalede Arveafgift,
idet vi tilføje, at den Afdøde har været i
Egteskab med den d. 24 Juni 1876 her i Byen
ved Døden afgaaede Partner Niels Peter
Jensen Kallidsøe, efter hvilken Skifte i sin
Tid er afholdt, og at der i dette Egteskab
har været 8 Børn, hvoraf de 5 ere i Live,
nemlig os underleggende:

1. Johanne Petersen f. Kallidsøe, i Egle-

Den 2. Januar 1907.
S. Fuldumager forvist
og S. Omparter bevest.
Orsogf. P. A. Friis.
Aeff. indl. $\frac{12}{11}$ 1907
Aeff. 1/10 bet. den
25/1907 med:
26 i Kr. 97 fr.

En sidste ting

- Samfundets hjemmeside: www.genealogi.dk
- Vejledningsvideoer om bl.a. skifter, dødsattester og meget andet